Ninsaal yel-segdi noy ganegr sebre (yoomd 1948)

Keoogre

B wilgame tı ninsaal bʊʊd fãa tara a burkĩndlim la a yel-segdı tõod sẽn pa yııd a to, tı b pa tõen n dık tõod-bãmb n koos bı n tek a badawã, n yaa dũni wã bãan gãaga, ned fãa sẽn so a vıım tı yembd kaala, la wẽg-taab kaalem dũni wã pʊgẽ yẽgrã.

B wilgame ti ninsaal sẽn da tog ne yel-segdi ninsã kaalmã waa ne bibeelem la pãng buud toor-toor sẽn sãam dũni wã zãng sũuri, la b yãkamen moon ti dũni ning sẽn na n wa zĩnd-a ti ninsaalbã na n wa so b mense, n tõe n gom b sẽn date, n tẽ b sẽn date, n wa yi rabeem, yaeesg la far buudã fãa pʊgẽ wã, n yaa ninsaal sẽn baood ne a sũur fãa n yiidã.

Ti sẽn yild fãa yaa ti ninsaal yel-segdi wã tog n paamame ti b koglg-b ne noy buud sẽn na yil ti ned ra wa bao a sẽn na maan n põs pãn-wõrdem b sẽn maand-a n kong n wẽneg n kẽ wẽnem maan n lebs pʊgẽ wã.

D sẽn mi ti segdame ti d keng tẽms ne taab zood yõkr zĩndgrã.

D sẽn mi ti nasõzini (tẽmsã fãa lagem-n-taar kãsengã) le mooname n wilg b tẽeb ninsaal burkĩndlem la a tirlem pãnga, pag la rao yel-segdi sẽn zem taabã, ti b le wilgame ti b ratame n mao n paas ninsaalbã viim sõmblem ti yi ned fãa sẽn so a meng viimẽ wã ti yel kãng pãng yiig a pĩndã.

D sẽn mi ti tẽms nins sẽn be nasõzini lagem-n-taarã pʊgẽ lagma ne lagem-n-taarã n nk sard n na n sõng ti dũni wã pʊgẽ bi ned fãa tũ ninsaalb yelsegdi wã sẽn gãneg noy ninsã.

D sẽn mi ti ninsaal yel-segdi noy bãmba gãnegr sã n yi lagem-n-taarã ne a kẽedbã n na n naag taab n maan-b n na n sõng ti b tũubã yi sõma wã.

Pipi koεεga.

Ninsaalbã fãa sã n doge, ned fãa so a menga, ned pa rogd n yaa yamb ye, nebã fãa zema taab b yel-segdι la b burkĩndlem wεεngẽ. Nebã fãa tara yam la tagsgo, ned fãa togame n viind ne a to saam-biir pʊgẽ.

Koεεg a 2 soaba.

Ned fãa tara sor n tõe n di seb-kãnga sẽn gãneg noy ninsã yõodo ti bakr buud ka zĩnd ye, pa tũus f sẽn yaa buud ning ye, f yĩng kõbg sẽn ya-a soab ye, f yaa pag bi rao ye, f wẽnd-sor sẽn ya-a soab ye, f sẽn yãk n tik politik ninga, bi tẽeb buud a to ye, f tarem sẽn ya-a soab ye, f sẽn dog ne b rãmb ye, bi bữmd buud a taab sẽn bakd ye.

Sẽn paasde, pa tõe n tik ned tẽng politik neng sẽn ya-a soab n bak a soab noy-bãmbã yõod rub wɛɛngẽ ye, pa tũus tẽngã sã n so a menga bu a sã n be zamaan a to yembdẽ.

Koεεq a 3 soaba.

Ned buud fãa tara sor n tõe n viinde, n soog a menga la a gũnug a menga.

Koεεg a 4 soaba.

Pa tog n dık ninsaal buudã fãa n maan yamb ye bı n weoog-a ye. Yembdã ne nebã koosgã gıdgame, ba sẽn wa n ya yembd buud nin fãa.

Koεεg a 5 soaba.

Pa tog n sıbg ninsaal buudã fãa ye, pa tog n sıbg ninsaal tı sıbgrã yı toog wʊsgo, tı pa sẽn na maan ninsaal ye.

Koεεg a 6 soaba.

Ned fãa tara sor ti sẽn wa n ya sĩĩg ning fãa, bi b sak n deeg a sẽn yaa ned ning buud bʊ-kaoor soog taoore.

Koεεg a 7 soaba.

Ninsaalbã fãa zema taab laloa taoore, b fãa tog n paama laloa wã koglgo ti bakr ba a ye pa zīnd ye. Nebã fãa tara sor n tõe n paam ti b koglg-b ne bakr buud fãa sẽn na n wa maan n kiis seb-kãnga noy wã sẽn gãnegã, ne bũmb nins sẽn na n wa ne bakr-bãmba.

Koεεg a 8 soaba.

Ned buud fãa tara sor n tõe n kẽng a tẽngẽ bươd soog taoore n ti bơ ne weoogre, sibgr buud fãa b sẽn maan-a, ti ninsaalb yel-segdi sebrã gidge, ti laloa mi tiiri.

Koεεg a 9 soaba.

Pa tar sor n tõe n yõk ned zaalem, n pag-a roogo bi n yiis-a a tẽngẽ n ti ning zĩig a to ti laloa zi tiir ye.

Koεεg 10 soaba.

Ned buud fãa tara sor wa laloa sẽn wilgã, t'a yell ta bʊ-kaoodb sẽn so bʊʊdã, n tõe n kao ti pãn-dãmb ka lob b toogo, la sẽn bʊʊd sid taoore, ti b bʊ nin-buiid taoore n wilg a yel-segdi bi a tilae-yɛla, bi n wilg b sẽn yet ti yẽnda soabã maana bữmb ningã kongr sẽn taẽ.

Koεεg 11 soaba.

B sã n yeel ti ned maana bʊmb sẽn kis n dat n paalg-a, sã n pa b wa n bʊ-a lame ti bʊʊdã yī neb fãa taoore, t'a paam sõangd sẽn mams n paas a poorẽ fãa, ket n ya wa yẽnda soabã pa maan bữmbã ye.

B pa tõe n bʊ ned n paalg-a bũmb a sẽn maan bι a sẽn pa maan yĩnga, sã n mikame tı yellã sẽn maanã wakato, bʊʊd soog nengẽ yel bãmba ra pa kis ye. Sẽn paasd me, b sã n bʊ yellã, b pa tar sor n tõe n kõ ned ning sẽn maan-a yellã sıbgre tı yııg yellã sẽn maanã sasa laloa sẽn da gãneg sıbgr buud nins yel-bãmb wɛɛngẽ wã ye.

Koεεg 12 soaba.

[Missing]

Koεεg 13 soaba.

Ned buud fãa tara sor n tõe n gõ a tếngẽ, n kẽng zĩĩs nins fãa a sẽn date, la a yãk a sẽn dat n zĩndẽ.

Ned buud fãa tara sor n tõe n yi tếngẽ n lebg n wa a meng tếngẽ, a le tara sor n tõe n yi a meng tếngẽ n kẽng tến-taaga la a le lebg n wa a tếngẽ.

Koεεg 14 soaba.

Ned sã n wa be toog zug tenge ti b namsd-a wosgo, a soab tara sor n tõe n yi n bao gaag-sobend tems a taabe, a le tara sor n tõe n paam ti b reeg-a ten-bambe.

La sã n mikame t'a sẽn maanã, laloa gudgame tu b mik tu yaa suda, bu sã n mikame t'a sẽn maanã pa zems ne nasõzini (tẽmsã lagem-n-taar kãsengã) sẽn gãneg noy ninsã, a pa tar sor-kãng ye.

Koεεg 15 soaba.

Ned buud fãa tara sor n tõe n paam teng-n-biilim tika.

B pa tar sor n tõe n wõr ned n menes a tẽng-n-biilim ye, b le pa tõe n qıdq-a t'a ra teem a tẽng-n-biilim ye.

Koεεq 16 soaba.

Pag ne rao yʊʊmd sã n ta kãadem b tara sor n tõe n kẽ kãadem la b tilg yir tı pa tũus b yiibã buud sẽn ya-b rãmba, b tẽng-n-biilim bı b wẽnd sor tũudum. Kãadmã kẽesg noy pʊgẽ, b yiibã yel-segdı yaa a ye, pa yııd to ye, kãadmã vıım wakato la a kaoob wakat me b yel-segdı wã ya a ye.

Kãadem pa tõe n kẽes ti pa tũ ne kãad-ratbã sakr sẽn pa tũ ne modgr ye.

Zak yaa tẽng yẽgre (tẽng bõn-bulli). A yaa tẽng vuim sũuri. Tẽngã neb togame n koglg-a, goosneerã (leta wã) togame n koglg-a.

Koεεg 17 soaba.

Ned buud fãa, f ya f ye bi f bee sull pæga, tara sor n so a bũmbu.

B pa tõe n wõr ned n deeg a sẽn so ye.

Koεεq 18 soaba.

Ned fãa tara sor n tõe n tags a sẽn date, n bʊgs a sẽn date la a tũ wẽnd-sor ninga a sẽn date. Sor-kãng a sẽn tarã wɛɛngẽ a tõeeme n teem wẽnd-sor n tũ bì n teem tẽebo a le tõeeme n wilg a wẽnd-sor bì a tẽebo ne kaorengo, maana maanego tì yì yẽnda a ye bì n naag ne a taaba tì yì neb sʊka bì bãmb bal ne taaba.

Koεεq 19 soaba.

Ned buud fãa tara sor n tõe n tẽ a sẽn date la a gom a sẽn date, rẽnda n kit ti ned pa tog n zoe rabeem ne a tẽeb wilgri, la a tar sor n tõe n bao n bãng kibay la a paam kibay n tall-b n piuug zĩig fãa n pa ges tẽmsã tods ye, ti yi ne rabay buud fãa a sẽn date.

Koεεg 20 soaba.

Ned buud fãa tara sor n tõe n paam n maan tigsga la lagem-n-taar sull sẽn pa tar yɛla (sẽn pa na n wa ne gudgri).

B pa tõe n modg ned ab a ye t'a kẽ lagem-n-taar pʊgẽ ye.

Koεεq 21 soaba.

Ned buud fãa tara sor n tõe n ning a toog a tẽng viim tơơmẽ, a tõeeme n maan tơơmd a toore bi tũ ne neb b sẽn yãk ti b let lagem-n-taara sull n tơmdẽ, ti nin-bãmb yãkrã yaa sẽn maan ti pa tũ ne modgr ye.

Nin-buiidã sẽn dat bũmb ninga la tẽngã zãab tơơm tikda.

Nin-buiidã raabã wilgr tog n tũu ne vot sẽn na n maan ti zãmb ka zĩnd ye, votã me tara wakat sõor n tog n le maane, votã tõeeme n maan ti yi nin-buiid vote, bi gʊls n vot buud a to sẽn wẽnd wa bãmba sẽn maand ti ned fãa tõe n yãk a sẽn dat-a soaba.

Koεεg 22 soaba.

Ne buud fãa, a sẽn yaa nin-buiidã ned a ye wã yĩnga, a toga ne ninsaalb yel gesg soogã sõngre. Sõngrã yaa arzɛka, viim sõmblem la rog-n-mik wɛɛngẽ sẽn yaa tilae ne ninsaal burkĩnd la a tirlem baoobo, a mengã yidgr yĩnga, sẽn na n tũ ne tẽnga meng tươmde n paas tẽms ne taab lagem-n-tơm pãng ti zems ne tẽng fãa tươm yõgeng sẽn ya to-to la a laog sẽn zem tɛka.

Koεεg 23 soaba.

Ned buud fãa tara sor n tõe n paam toomde, n tõe n yãk a sẽn dat toomd ninga ti tũ ne toomdã kũun sẽn na n maan ti wẽgb pa zĩnd ye, la b koglga ne toomã kaalem.

Nebã fãa tog n paama yaood sẽn zems ne b sẽn maan tươmd ningã ti wẽgb ka ye.

Ned ning fãa sẽn tơmd-a toga ne yaood sẽn zems a sẽn maane, ti sẽn paamdã sek yẽnda ne a zak rãmb viim ti yi burkĩnd pơgẽ, ti sã n mik ti segdame; bi a paam ti b paas-a sõngr buud a taaba.

Ned buud fãa tara soor n tõe n naag neb a taaba n lulg sẽndika sulli (tʊntʊmdb sõngr sulli) sẽn na kogend tʊntʊmdbã nafo.

Koεεq 24 soaba.

Ned buud fãa tara sor n tõe n paam vʊʊsem la yõ-noogre, bũmb zãng la tʊʊmã wakat sõor tɛk wilgri n paas vʊʊsem. Vʊʊsmã geendame n tar wakat-wakato, vʊʊsmã sasa b tog n yaoa a soaba.

Koεεg 25 soaba.

Ned buud fãa tara sor n tõe n paam tarem sẽn na n sek a meng la a zak rãmb laafi la b viim sõmblem baoobo, bũmb zãng la riibã wɛɛngẽ, yeelgrã (futã), zĩ-gãadgã, tibsgã n paas viimã sõmblem baoob tơơm nins sẽn segdb ne yẽ wã. A sã n wa pa tar tơơmde, a sã n wa bẽedẽ, a sã n wa lebg

kamsa, a sã n wa lebg pʊg-kõore bi ra-kõore, a sã n wa kʊʊle bi bũmb buud a taab sã n wa kit t'a pa le tõe n dilg la a ges a meng yelle, ti yaool n pa tũ ne yẽnda a maan ti yellã paam-a, a togame n paam sõngre.

Biig pʊg sasa la a yãadem wakato, a tara sor n tõe n paam sõngre la koglgo. Kamba fãa, f roga kãadem pʊgẽ tı b rogame tı b ba rãmbã pa kẽ kãadem ne taaba, b fãa segda ne sõngre.

Koεεg 26 soaba.

Ned buud fãa tara sor n tõe n paam kaorengo. Kaorengã tog n yıı zaalem, ba tı na yı yãadmẽ kaorengã (kaoren-sıngã). Yaa tılae tı kambã paam kaoren-sıngã. Tʊʊm-minim la nus tʊʊm zãmsg kaorengã togame n piuugi. Karen-do bɛdã kaorengã tog n maaname tı neb nins fãa bãngr sẽn sek be taabã paam n kẽ tı zãmb pa zĩnd ye.

Kaorengã sẽn tog n gẽeg bũmb nins yaa ninsaal mengã yidgri la ninsaal yel-segdi noy sebrã tũub pãng paasgo. Kaorengã togame n sõng ti tẽmsã ne taab wơm taab moore, buudã toor-toorã bi wẽnd-sor tũudum toay-toayã wơm taab moore, ti sull fãa sak a to sẽn yala la b yõg taab zoodo. A togame yasa n sõng ti nasõzini (tẽmsã ne taab lagem-n-tay kãsengã) tơơma kẽng taoore, sẽn na yil ti bãana gãand dũni wã pơgẽ.

Ba rãmbã n yaa pipi n tar sor n tõe n yãk wubr ning buud (kareng ning buud) bãmb sẽn dat ti b kambã paame.

Koεεg 27 soaba.

Ned buud fãa tara sor n tõe n ning a meng nin-buiidã rog-n-mik sull tơơmẽ (viimẽ), n ri tơơm-minmã bãngr yõodo la a naag n tơm bãngrã baoob tơơmẽ wã la a paam n di tơơm bãmba sẽn wat ne yõod ninsi.

Ned fãa tara sor n tõe ti b koglg a bãngr yõodo la a bãngr teedo, ti yaa sebr la a gʊls yã, bi yaa te-naands la a maan yã.

Koεεq 28 soaba.

Ned buud fãa tara sor n tõe n dat ti bãan zĩnd nebã ne taab s σ k tẽnsẽ wã, la tẽnsã ne taab s σ ka, ti seb kãnga sẽn wilg yel-segdi ninsã tõog n paam n yi sida

Koεεq 29 soaba.

Ninsaal tara tılae-tʊʊm ne a neba (a nin-buiidu), bala a mengã yidgr pa tõe n maan tı pa yı na a nebã pʊgẽ vıım ye.

Ned yel-segdi tũub pʊgẽ, la a sẽn tar sor n tõe n maan a sẽn datã wɛɛngã, ned fãa toaag sẽn tekẽ yaa laloa sẽn wilg bũmb ninsa, sẽn na yil n sõng ti ned fãa bãng a to yel-segdi la a sẽn tar sor n tõe n maan a yam. Sẽn paasd me, yaa sẽn na yil ti b tõog n tũ ninsaal viim sõmblem noy wã, ninbuiidã viim noy wã tũubu la nebã fãa viim sõmblem baoobo, sã n yaa tẽng zãab buud ning sẽn ya nin-buiid naam n zãad-a wã.

Yel-segdı bamba la maan-m-yam bamba pa tõe n dık n maan tı pa yı wa nasõzini sen ganeg noy ninsa sen data ye.

Koεεg 30 soaba.

Seb-kãngã gomd ba a ye pa tõe n wa rık t'a yı wa tẽng a ye, goosneer a ye bı ned a ye yell ye, t'a soab tik rẽnda n dat n maan bũmb sẽn na yıl n sãam yel-segdı la maan-m-yam nins sebrã sẽn gomd-b rãmb yellã ye.